

Datum
10 april 2007

Ons kenmerk
2816898/01

Onderdeel

Inlichtingen

T (070) 320 44 00
F (070) 320 07 33

Uw kenmerk

Blad
1 van 5

Aantal bijlagen

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Toezichtrapport CTIVD inzake CT-Infobox

De commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten heeft in het kader van haar taak bedoeld in artikel 64, tweede lid, onder a, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (WIV 2002) een onderzoek verricht naar de Contra Terrorisme (CT) Infobox. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de commissie een toezichtsrapport vastgesteld. Dit rapport bevat geen informatie die zicht biedt op de in concrete gevallen gebruikte middelen, geheime bronnen of het actuele kennisniveau van de AIVD en is derhalve volledig openbaar. Het toezichtsrapport dien ik met mijn reactie, conform artikel 79, vijfde lid, van de WIV 2002, aan beide kamers der Staten-Generaal te zenden. Het rapport treft u bijgaand aan.

Van de inhoud van het toezichtsrapport heb ik met genoeg kennis genomen. De CT Infobox is een samenwerkingsverband tussen de AIVD en een aantal andere organisaties dat in het leven is geroepen om een bijdrage te leveren aan de bestrijding van terrorisme en radicalisme. In de CT Infobox wordt informatie van de deelnemende organisaties bijeengebracht en aan een multidisciplinaire analyse en beoordeling onderworpen. Hierdoor is de CT Infobox in staat afgewogen adviezen te geven betreffende de aanpak van personen die betrokken zijn bij terrorisme en radicalisering. De meerwaarde van de CT Infobox schuilt zowel in de bundeling van de informatie als in de bundeling van de expertise van de deelnemende organisaties. De met betrekking tot de CT Infobox gevreesde ontwikkelingen, zoals een ongebreidelde uitwisseling van informatie, die voor de commissie mede de aanleiding vormde tot haar onderzoek, hebben zich niet voorgedaan.

Juridische basis CT Infobox

De CT Infobox is op juridische en praktische gronden ondergebracht bij de AIVD en geplaatst onder het regime van de WIV 2002. De CT Infobox is daarmee voorzien van een gedegen juridische basis en de commissie van toezicht meent dat de gekozen constructie voor de AIVD ook de enige mogelijkheid is om op een

Datum
10 april 2007

Ons kenmerk
2816898/01

Blad
2 van 5

effectieve manier aan het samenwerkingsverband deel te nemen. Wel signaleert de commissie dat deze constructie één van de factoren is geweest waardoor de AIVD naar het oordeel van sommige deelnemers in de beginfase van de CT Infobox te zeer een leidende positie heeft ingenomen.

De commissie beveelt daarom aan de CT Infobox expliciet in de WIV 2002 te regelen en daarbij meer de nadruk te leggen op het feit dat het hier gaat om een samenwerkingsverband van gelijkwaardige partners. In de regeling zou de rol en positie van de deelnemende organisaties en het voor de CT Infobox in het leven geroepen Coördinerend Beraad moeten worden vastgelegd en verduidelijkt. Verder dient aandacht te worden besteed aan de rol van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb) bij het Coördinerend Beraad. In nadere regelgeving zou bovendien een eenvoudiger en duidelijke adviesprocedure moeten worden vormgegeven. Hoewel ik van mening ben dat er thans op een zodanig constructieve wijze in de CT Infobox wordt gewerkt dat dit ook positieve effecten heeft op de samenwerking van de betrokken organisaties buiten de box ben ik gaarne bereid de commissie in dezen te volgen.

Mede gelet op het succes van de CT Infobox gaat mijn voorkeur daarbij uit naar het opnemen in de WIV 2002 van een algemene grondslag op basis waarvan de AIVD (of de MIVD) met derden bijzondere - bij algemene maatregel van bestuur nader uit te werken - samenwerkingsrelaties kan aangaan. Dit biedt de mogelijkheid niet alleen aan de CT Infobox, maar ook aan andere samenwerkingsverbanden op een flexibele, toekomstvaste en voortvarende manier invulling te geven. Bij het aangaan van deze samenwerkingsrelaties treden telkens dezelfde vragen op waarvoor ad hoc oplossingen worden bedacht die vervolgens in verschillende soorten documenten (zoals convenanten en protocollen) worden vastgelegd. De rechtszekerheid, maar ook de kenbaarheid en voorzienbaarheid naar buiten toe, is er dan ook bij gebaat indien de WIV 2002 een algemene wettelijke grondslag voor het aangaan van samenwerkingsverbanden zou kennen, waarbij per samenwerkingsverband bij besluit bepaalde daarop toegesneden arrangementen uit de WIV 2002 van toepassing kunnen worden verklaard. Een dergelijke regeling kan dan ook de basis vormen voor bijvoorbeeld de samenwerking van de AIVD en de NCTb en de afstemming van terrorismeonderzoeken tussen de AIVD en het Openbaar Ministerie. Ik zal met mijn betrokken ambtgenoten contact opnemen over het tot stand brengen van de hier bedoelde herziening van de WIV 2002 en van een daarop te baseren besluit voor de CT Infobox waarin de bovengenoemde voorstellen van de commissie worden verwerkt.

Personen in de CT Infobox

Wat betreft het door de commissie gesignaleerde opnemen van personen in de CT Infobox zonder argumentatie van de meerwaarde daarvan, kan ik u melden dat dit heeft plaatsgevonden ten tijde van de oprichting van de CT Infobox. Er werden toen in enkele gevallen groepen van personen aangemeld zonder dat daarbij duidelijk werd aangegeven wat de positie van elk van die personen binnen de groep was. Een op de personen toegespitste argumentatie bleef in dergelijke gevallen dus achterwege. Inmiddels gebeurt dit niet meer en worden de vereisten voor opname van personen in de CT Infobox stringent nageleefd. Bovendien is de CT Infobox opgeschoond en zijn de personen die niet (meer) aan de criteria van de box voldoen daaruit verwijderd. Het bestand van de in de CT Infobox opgenomen personen wordt thans nauwgezet up to date gehouden. Alle aanbevelingen van de commissie betreffende het de facto opnemen en verwijderen van personen zijn inmiddels dan ook uitgevoerd. De aanbeveling om voor alle duidelijkheid in het convenant betreffende de CT Infobox een expliciete grondslag te creëren voor het opnemen van personen in de box om redenen van coördinatie, zal op korte termijn worden uitgevoerd.

Persoonsgerichte aanpak

De commissie besteedt in haar rapport ook ruime aandacht aan de persoonsgerichte aanpak. Deze is erop gericht personen van wie een terroristische dreiging uitgaat zodanig in de gaten te houden dat het voor hen, alsmede voor hun omgeving, duidelijk wordt dat zij voorwerp van enigerlei onderzoek door de overheid zijn. Het doel hiervan is voorkomen dat deze personen feitelijk nog een rol kunnen spelen in aan terrorisme gerelateerde zaken. De persoonsgerichte aanpak vindt plaats op basis van artikel 2 van de Politiewet 1993, in het kader van de openbare orde taak van de politie. Conform artikel 12 van de Politiewet 1993 en artikel 172, tweede lid, van de Gemeentewet wordt die taak uitgevoerd onder verantwoordelijkheid en gezag van de burgemeester.

De commissie betwijfelt of de hiervoor genoemde rechtsgrond, gelet op de met de persoonsgerichte aanpak gepaard gaande inbreuken op de persoonlijke levenssfeer, voldoende is in het licht van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de daarop gebaseerde jurisprudentie van het Europese Hof voor de bescherming van de Rechten van de Mens. Daarbij wijst de commissie erop dat de CT Infobox adviseert tot toepassing van de persoonsgerichte aanpak en dat bij het ontbreken van een voldoende rechtsgrond voor dit middel dus ook de rechtmatigheid van de uitvoering van de WIV 2002 in het geding is.

De bij de commissie bestaande twijfel over de rechtsgrond deel ik niet. Er is tot op heden een tweetal juridische procedures gevoerd door personen tegen wie de

Datum
10 april 2007

Ons kenmerk
2816898/01

Blad
4 van 5

persoonsgerichte aanpak werd toegepast (vindplaatsen LJV AU 7314 en LJV AV 4173). In beide procedures kwam de rechter tot de conclusie dat met de aanpak een inbreuk wordt gepleegd op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen, maar uit de vonnissen blijkt tevens dat de rechters van mening waren dat aan de voorwaarden hiervoor in algemene zin wordt voldaan. De artikelen 2 en 12 van de Politiewet 1993 alsmede artikel 172, tweede lid, van de Gemeentewet bieden een voldoende wettelijke basis. De inbreuken op de persoonlijke levenssfeer dienen een legitiem doel, kunnen noodzakelijk zijn in een democratische samenleving en moeten in dat geval voldoen aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit. Voor de volledigheid teken ik hierbij aan dat de rechter in één van de hiergenoemde gevallen tot het oordeel kwam dat er op een bepaald moment geen omstandigheden meer waren die voortzetting van de persoonsgerichte aanpak rechtvaardigden. Dit doet echter niets af aan het feit dat de persoonsgerichte aanpak - aldus de vonnissen - toelaatbaar is mits in concreto wordt voldaan aan het noodzakelijkheids criterium en de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

Gelet op deze jurisprudentie zie ik geen aanleiding de betrokkenheid van de CT Infobox bij de persoonsgerichte aanpak te herzien. Dit temeer niet waar de door de CT infobox uitgebrachte adviezen niet meer inhouden dan de conclusie dat de mogelijkheden voor een persoonsgerichte aanpak zouden moeten worden bezien. De adviezen bevatten dus geen voorstellen tot het treffen van specifieke maatregelen. Bovendien kent artikel 2 van het EVRM een positieve verplichting tot bescherming van het recht op leven. Vanuit dit perspectief moeten preventieve maatregelen die erop gericht zijn te voorkomen dat bepaalde personen een bijdrage aan terroristische activiteiten leveren, mits de hiervoor genoemde maatstaven in acht worden genomen, niet te snel als ongerechtvaardigd worden aangemerkt.

Gezien de door de commissie bij de persoonsgerichte aanpak geplaatste kanttekeningen acht ik het wel wenselijk uw kamer meer diepgaand over dit middel te informeren. Na overleg met mijn ambtgenoot van Justitie zal ik de kamer dan ook een brief doen toekomen waarin het belang en de juridische aspecten van de persoonsgerichte aanpak nader worden toegelicht. In die brief zal ik ook ingaan op de opmerkingen van de commissie die geen raakvlak hebben met de rechtmatige uitvoering van de WIV 2002 en die daarom hier verder buiten beschouwing worden gelaten. Dit betreft onder meer het creëren van een specifieke wettelijke regeling voor de persoonsgerichte aanpak, waarbij een aantal zaken nader wordt vastgelegd en de mogelijkheden voor burgemeesters om tot een afgewogen oordeel te komen over de inzet van concrete persoonsgerichte maatregelen.

Datum
10 april 2007

Ons kenmerk
2816898/01

Blad
5 van 5

Slotopmerkingen

Het standpunt van de commissie dat de WIV 2002 het niet toelaat aan Criminele Inlichtingeneenheden (CIE'en) namen te verstrekken van personen die in de CT Infobox zijn opgenomen met als doel het actief bevragen van bronnen van CIE'en over deze personen, onderschrijf ik. Dit zou tot een ontoelaatbare vermenging van inlichtingen- en opsporingswerk leiden en dient dus achterwege te blijven.

Rest mij op te merken dat de aanbeveling van de commissie om de wijze van informatieverstrekking en de geheimhouding binnen het Afstemmingsoverleg Terrorisme formeel te regelen, zoals hiervoor reeds werd aangegeven, uiteindelijk het beste kan plaatsvinden op basis van de in de WIV 2002 op te nemen algemene wettelijke grondslag voor samenwerkingsrelaties.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Mevrouw dr. G. ter Horst

